

Hodnocení rozumových schopností u dětí se sluchovým postižením

(k diagnostice – okruh č.4)

Vývojové oblasti:

- motorická
- rozumová
- sociálně-emoční
- komunikační

.....sluchové postižení ovlivňuje všechny tyto oblasti – *nejvíce*: komunikační a rozumovou oblast

Úroveň rozumových schopností

- školní zralost
- vytvoření „vzdělávacího plánu“

Testy rozumových schopností:

- verbální složka
- neverbální složka

Testové normy

- testy na měření rozumových schopností jsou vytvářené a standardizované pro slyšící
- problém u dětí se sluchovým postižením
  - rozmanitost faktorů ovlivňujících vývoj dítěte se SP (věk dítěte při ztrátě sluchu, věk dítěte při stanovení diagnózy, typ kompenzace SP, stupeň a typ SP, raná intervence, volba komunikačního přístupu / systému – doma i ve školském zařízení, míra péče v rodině, vzdělání rodičů, přítomnost dalšího přidruženého postižení, počet sourozenců – ne/slyšících)

→ VÝSLEDKY

- obtížné porovnávat výsledky jednotlivých neslyšících dětí ☹ .... i dětí slyšících

Testová komunikace

- komunikace mezi testovaným dítětem a testujícím odborníkem
- nároky samotného dítěte – jaký zvolit primární komunikační systém pro testování?
- i stejný společný komunikační systém (např. ZJ) – nevyřeší otázku jazykových nároků testu

....standardizovaný způsob zadávání úkolů + standardizovaný způsob komunikace (u mluveného jazyka – vyrovnaný tón hlasu, rychlost mluvy, jednotná formulace instrukcí, obličej bez emocí, atd.) → testování ve ZJ = odchylka od testové normy

- většina testů předpokládá a vyžaduje (alespoň částečnou) znalost mluveného jazyka
... příklady: Ukážu na určité slovo a ty řekneš, co znamená.“
Řeknu ti dvě slova a ty řekni, jak se liší a jak jsou stejná.
Srovnej dané kostky tak, aby se podobaly modelu na obrázku.

→ dítě musí přesně rozumět, co se po něm chce (musí ovládat jazyk – vyjadřovat se v něm i mu rozumět)

... u dětí slyšících – sledování společně s tím úroveň sluchových a jazykových kompetencí x rozumové schopnosti

NEVRBÁLNÍ TESTY

- minimální míra jazykových instrukcí
- využití všeobecně známých gest
- úkoly založeny na hodnocení výkonu
- např.: vizuální porovnání obrázků (co chybí, co přebývá) nebo vyvést „zvířátko“ z bludiště v časové limitu
- výsledky neverbálních testů by neměly být využívány pro komplexní posouzení rozumových schopností neslyšících dětí:
  - děti mohou mít snížené spíše neverbální schopnosti (vizuální, vizuálně-motorické či prostorové schopnosti, atd.)
  - podávají obraz pouze o neverbální inteligenci

Wechslerovy zkoušky inteligence

1. PDW (Pražský dětský Wechslerův test IQ) – pražská úprava WISC
2. WISC III

- 10 subtestů a 2 nepovinné a 1 doplňkový
- 2 skupiny: verbální a neverbální (perforační)
  - A) *verbální*: vědomosti, podobnosti, počty, slovník, porozumění, opakování čísel
  - B) *neverbální*: doplňování obrázků, kódování, řazení obrázků, kostky, skládky, hledání symbolů, bludiště

UNIT – Universal nonverbal intelligence test (škola pro SP – Valašské Meziříčí)

Kaufmannův test – neverbální test

Potměšil, M. a kolektiv: *Psychosociální aspekty sluchového postižení*

Šmídová, M.: *Hodnocení rozumových schopností u dětí se sluchovým postižením.* In Infozpravodaj, 18. Ročník, podzim 2010, č. 3.